

KATEDRA I KLINIKA POŁOŻNICTWA I PATOLOGII CIĄŻY
Uniwersytetu Medycznego w Lublinie
ul. Staszica 16, 20-081 Lublin
Tel/fax 081 53 266 12
Prof. zw. dr hab. n. med. Anna Kwaśniewska

Lublin, dnia 15.04.2026 r.

**Ocena
rozprawy na stopień doktora nauk medycznych
lekarza Klaudii Radziejewskiej pod tytułem:**

**„Analiza wpływu analgezji zewnątrzoponowej na przebieg, czas trwania i sposób
zakończenia porodu drogami natury”**

Mimo znacznego postępu, jaki dokonał się w ostatnich latach w położnictwie, znieczulenie porodu wciąż pozostaje jednym z najistotniejszych wyzwań opieki okołoporodowej. Analgezja regionalna, w tym znieczulenie zewnątrzoponowe, jest uznawane za jedną z najskuteczniejszych i najbezpieczniejszych metod łagodzenia bólu porodowego.

W 2024 roku w Polsce, wg danych NFZ, z tej formy znieczulenia skorzystało 28 964 rodzących. Oznacza to, że jedna na pięć rodzących skorzystała z tej metody łagodzenia bólu porodowego. Odzwierciedla to zarówno zwiększoną dostępność procedur anestezyjologicznych w opiece położniczej jak i rosnącą świadomość pacjentek.

Znieczulenie zewnątrzoponowe stanowi obecnie złoty standard w analgezji porodu i jest najczęściej stosowaną metodą przewodowego znoszenia bólu w położnictwie. Najważniejszą zaletą tej techniki jest możliwość uzyskania skutecznej analgezji przy zachowaniu świadomości i również częściowej aktywności motorycznej rodzącej. Ułatwia to współpracę podczas porodu. Ponadto analgezja zewnątrzoponowa redukuje neuroendokrynną odpowiedź organizmu na ból, zmniejszając uwalnianie katecholamin i poprawiając perfuzję maciczo - łożyskową, co może mieć istotne znaczenie dla dobrostanu płodu

Mogłoby wydawać się, że nie jest łatwym zadaniem poddać sumiennym badaniom wartość retrospektywną danych klinicznych lekarzowi - klinicyście mającemu zwykle kontakt z wynikami badań innych lekarzy.

Jednak, raz jeszcze, okazało się, że wykonywanie badania przez specjalistę w danej dziedzinie klinicznej, podnosi znacznie wartość dokonanych spostrzeżeń - z korzyścią zarówno dla badającego jak i dokładności wyniku.

Lekarz Klaudia Radziejewska podjęła w swojej dysertacji ocenę wpływu zastosowania znieczulenia zewnątrzoponowego na przebieg porodu drogami natury, ze szczególnym

uwzględnieniem jego czasu trwania, sposobu zakończenia (poród drogami natury, poród zabiegowy, cięcie cesarskie) oraz roli dodatkowych czynników klinicznych.

Badanie retrospektywne zostało przeprowadzone w dwóch grupach kobiet hospitalizowanych w Klinice Perinatologii Położnictwa i Ginekologii Instytutu Centrum Zdrowia Matki Polki w Łodzi, Klinice Położnictwa i Ginekologii Instytutu Centrum Zdrowia Matki Polki w Łodzi, Klinice Ginekologii, Rozrodczości i Terapii Płodu oraz Diagnostyki i Leczenia Niepłodności, Instytutu Centrum Zdrowia Matki Polki w Łodzi oraz rodzących w Bloku Porodowym Instytutu Centrum Zdrowia Matki Polki w Łodzi.

Uzyskano zgodę Komisji Bioetycznej przy Uniwersytecie Medycznym w Łodzi - opinia numer RNN/310/25/KE.

Przedstawiona mi do oceny rozprawa została zredagowana w sposób tradycyjny. Obejmuje 150 stron tekstu, została podzielona na 12 rozdziałów. Wykaz piśmiennictwa zawiera 106 pozycje, z czego większość bardzo trafnych pozycji po 2020 roku, co świadczy o dokonaniu aktualnej analizy poruszanych problemów.

Praca jest przygotowana prawidłowo zarówno pod względem prezentacji uzyskanych wyników jak i konstrukcji zadania naukowego.

We wstępie swojej pracy Autorka umiejętnie i kompetentnie wprowadza czytelnika w problematykę przedmiotu badań i uzasadnia motywację ich podjęcia. Jasno i wyczerpująco przedstawia czytelnikowi zarówno podstawowe dane na temat epidemiologii, historii znieczuleń porodu, bólu porodowego, nefarmakologicznych i farmakologicznych metod łagodzenia bólu porodowego.

Autorka przedstawiła w oparciu o dobrze dobrane i współczesne piśmiennictwo, iż ogromny postęp technologiczny ostatnich lat umożliwił przewidywanie zagrożeń zarówno w czasie trwania ciąży jak i w czasie przebiegu porodu. Tym samym przekonała, że posiada dobrą znajomość polskiego i obcojęzycznego piśmiennictwa obejmującego sferę interesujących ją zagadnień. Wstęp pod względem merytorycznym nie budzi żadnych zastrzeżeń i jest dowodem rzetelnej wiedzy i dobrego przygotowania do podjęcia realizowanego zadania badawczego. Ta część pracy jest napisana precyzyjnie, jasno a rozdział ten świadczy nie tylko o dużej wiedzy Autorki opracowania, ale posiada również duże walory dydaktyczne.

Cele pracy zostały trafnie określone, jasno i precyzyjnie sformułowane. Autorka postanowiła dokonać analizy czynników warunkujących powodzenie lub niepowodzenie znieczuleń do porodu, po uwzględnieniu przeciwwskazań, dających możliwość racjonalnej decyzji o sposobie ukończenia ciąży, jak również oceny wpływu ukończenia ciąży na stan kliniczny noworodków. Odpowiedź na postawione problemy przeprowadzona została na drodze prawidłowo zestawionego materiału badawczego.

Badaniami objęto grupę 1027 kobiet rodzących u których wykonano planowe znieczulenie zewnątrzoponowe. Po uwzględnieniu kryteriów włączenia i wyłączenia pacjentek, spośród 1027 uwzględnionych wstępnie pacjentek, 64 ciężarne (46 z grupy badanej, 18 z grupy kontrolnej) nie spełniły przynajmniej jednego z kryteriów włączenia.

W związku z powyższym analiza objęła 963 ciężarne, w tym, w przypadku 748 zastosowano analgezję zewnątrzoponową i włączono je do grupy badanej oraz u 215 nie zastosowano znieczulenia zewnątrzoponowego i włączono je do grupy kontrolnej.

Na podstawie dokumentacji medycznej pacjentek oraz ich noworodków, analizowano: historie choroby, karty obserwacji porodu, protokoły dotyczące analgezji zewnątrzoponowej oraz dokumentacja neonatologiczną zawierającą parametry równowagi kwasowo-zasadowej, w tym pH krwi tętniczej oraz wartość niedoboru zasad, ocenę stanu noworodka w skali Apgar, a także informacje o ewentualnej konieczności hospitalizacji w oddziale intensywnej terapii noworodka.

Analizie poddano wpływ zastosowania analgezji regionalnej w postaci znieczulenia zewnątrzoponowego na przebieg porodu drogami natury. Ocenie poddano zarówno parametry zmienne w trakcie porodu, jak i czynniki kliniczne mogące modyfikować jego dynamikę i sposób zakończenia.

W ramach badania przeanalizowano zmienne kliniczne odnoszące się do przebiegu porodu, obejmujące: całkowity czas jego trwania, czas trwania poszczególnych okresów porodu (I, II oraz III okres), a także sposób zakończenia, tj. poród drogami natury, poród zabiegowy oraz rozwiązanie ciąży drogą cięcia cesarskiego w przebiegu porodu rozpoczętego drogami natury. Ponadto oceniono częstość występowania wskazań do interwencji położniczych oraz ich potencjalny związek z zastosowaniem analgezji zewnątrzoponowej.

W ramach analizy uwzględniono także wpływ zastosowanych metod indukcji porodu – farmakologicznej oraz mechanicznej. Ocenie poddano ponadto występowanie konieczności augmentacji czynności skurczowej za pomocą dożylnego wlewu oksytocyny po wdrożeniu analgezji regionalnej w postaci znieczulenia zewnątrzoponowego.

W szczególności badano, czy równoczesne zastosowanie indukcji porodu i analgezji zewnątrzoponowej pozostawało w związku ze zwiększoną częstością porodów zabiegowych i cięć cesarskich, a także czy miało istotny wpływ na czas trwania poszczególnych okresów porodu lub na całkowitą długość porodu.

W analizie uwzględniono również czynniki mogące istotnie wpływać na przebieg porodu, takie jak: wiek ciężarnej, wiek ciążowy w chwili rozwiązania, wywiad położniczy oraz obciążenia chorobowe w wywiadzie, w tym przede wszystkim cukrzycę ciążową i nadciśnienie tętnicze indukowane ciążą. Ocenie poddano także wskaźnik masy ciała (BMI) pacjentek w momencie porodu.

W grupie ciężarnych, u których zastosowano analgezję zewnątrzoponową, dodatkowo oceniono wpływ położenia cewnika do znieczulenia zewnątrzoponowego, całkowitą dawkę podanej substancji znieczulającej oraz stopień rozwarcia kanału szyjki macicy w momencie rozpoczęcia procedury znieczulenia na sposób zakończenia porodu. W ramach badania poddano ocenie wpływ zastosowania schematu analgezji zewnątrzoponowej opartego na połączeniu fentanylu z ropiwakainą, jak również zależność pomiędzy położeniem cewnika do podaży leków w analgezji zewnątrzoponowej a sposobem zakończenia porodu.

W odniesieniu do noworodków poddano ocenie podstawowe parametry kliniczne: masa urodzeniowa, punktacja w skali Apgar w 1. i 5. minucie życia, wartość równowagi kwasowo – zasadowej, wartość niedoboru zasad w badaniu gazometrycznym krwi tętniczej noworodka oraz konieczność hospitalizacji w oddziale intensywnej opieki noworodka.

Uzyskane wyniki poddano niezwykle profesjonalnej i starannej analizie statystycznej przy użyciu oprogramowania statystycznego IBM SPSS Statistics 29.0.

Analizę danych przeprowadzono, z wykorzystaniem metod statystyki opisowej oraz testów statystycznych dobranych adekwatnie do skali pomiarowej zmiennych i spełnienia ich założeń. Rozkłady zmiennych ilościowych oceniano na podstawie miar opisowych oraz testu Shapiro–Wilka, uzupełnionych analizą wykresów (histogramów, wykresów skrzynkowych i K–K). Do porównań między grupami stosowano test t - Studenta, jednoczynnikową analizę wariancji (ANOVA), test Manna–Whitneya, test Wilcoxon, test niezależności chi-kwadrat oraz dokładny test Fishera, a siłę efektu oceniano z użyciem statystyk d Cohena, V-Cramera oraz η . Zależności między zmiennymi ilościowymi analizowano przy użyciu współczynnika korelacji Pearsona.

Przygotowanie materiału klinicznego i staranne opracowanie statystyczne uzyskanych wyników, świadczy o bardzo dobrym przygotowaniu merytorycznym do tej pracy oraz o świetnej Szkole Klinicznej i Diagnostycznej Promotora pracy Pana Profesora Przemysława Oszukowskiego.

Nie mam żadnych zastrzeżeń do metodyki prowadzonych badań. Wręcz przeciwnie, podziwiam tak rzadką u klinicysty dokładność, okazane doświadczenie i zaangażowanie w ich wykonywaniu.

Wyniki badań przedstawione zostały w formie opisowej, tabelarycznej (43 tabele) i w starannie przygotowanych ilustracjach graficznych (liczba rycin 10).

Prezentacja wyników pracy nie budzi istotnych zastrzeżeń, a szerokie ich omówienie świadczy o dużej znajomości przedmiotu i dużym praktycznym doświadczeniu Doktorantki w przedstawianym problemie.

W dyskusji pracy Autorka porównuje uzyskane przez siebie wyniki z danymi dostępnej literatury. Podjęła wyważoną dyskusję z poglądami innych autorów. Omówienie wyników i dyskusja jest prowadzone bardzo interesująco. Świadczy o doskonałej znajomości i zrozumieniu badanych przez Doktorantkę zagadnień. Uzyskane wyniki Autorka odnosi do najbardziej aktualnych, z ostatnich 5 lat, danych naukowych. Fakt ten uznaję za duży walor niniejszej rozprawy, a jednocześnie za świadectwo merytorycznego przygotowania Doktorantki do przeprowadzenia zaplanowanych przez siebie badań.

Wnioski w liczbie 12 zostały wyprowadzone ostrożnie, logicznie wynikają z założeń i wyników przeprowadzonych badań.

Szczególną wartość, moim zdaniem, posiada *wniosek 1*, potwierdzający, że , zastosowanie znieczulenia zewnątrzoponowego wiąże się z istotnym wydłużeniem I i II okresu porodu, natomiast nie wpływa istotnie na czas trwania III okresu porodu, jak również *wniosek nr 12*, stwierdzający, że zastosowanie analgezji zewnątrzoponowej porodu nie wpływało istotnie na stan zdrowia noworodków oceniany w skali Apgar w 1 i 5. minucie, parametry gazometrii krwi pępowinowej ani konieczność hospitalizacji w oddziale intensywnej terapii noworodka.

Drobne edycyjne uchybienia oraz przekorne moje uwagi, omówiłam z obowiązku recenzenta z Autorką. Jednakże zupełnie nie zmieniają one wysokiej wartości tej interesującej pracy.

Oceniana praca stanowi samodzielny i twórczy dorobek lekarza Klaudii Radziejewskiej i jest przykładem tego, czego może dokonać młody, zdolny działający z wielką pasją i zaangażowaniem lekarz. Autorka wykazała rozległą wiedzę teoretyczną i praktyczną w dziedzinie położnictwa, a także „niepokój naukowy”, który zaowocował przygotowaniem niniejszej dysertacji.

Rozprawa lekarza Klaudii Radziejewskiej „Analiza wpływu analgezji zewnątrzoponowej na przebieg, czas trwania i sposób zakończenia porodu drogami natury” - odpowiada merytorycznym i formalnym wymogom stawianym na stopień doktora nauk medycznych oraz spełnia warunki określone w art. 190 ust. 3 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (*Dz.U. 2024, poz.1571, z późn. zm.*).

W związku z powyższym mam zaszczyt przedstawić Radzie Naukowej Instytutu „Centrum Zdrowia Matki Polki” w Łodzi wniosek o dopuszczenie lekarza Klaudii Radziejewskiej do dalszych etapów przewodu doktorskiego i wnioskuje o wyróżnienie pracy.

Uzasadnienie wyróżnienia:

1. Przedstawiona praca stanowi pierwszą w piśmiennictwie polskim, przekrojową analizę wpływu analgezji zewnątrzoponowej na przebieg, czas trwania i sposób zakończenia porodu drogami natury, dotycząca tak dużej populacji kobiet polskich i w kontekście nowych rekomendacji dotyczących opieki okołoporodowej wnoszą nowe, bardzo ważne wytyczne.
2. Zaprezentowane wyniki badań mogą przyczynić się do poprawy jakości opieki okołoporodowej jak również będą pomocne w opracowaniu algorytmu postępowania.

Lublin, dnia 15 kwietnia 2026 roku.

